

Haq to'lanadigan stajirovka

Xayriddin Sirojiddinovich Fayziyev
Shaxzod Abbos o'g'li Nurnazarov
shaxzodnurnazarov@gmail.com
Toshkent davlat yuridik universiteti

Annotatsiya: Ushbu maqolada zamonaviy mehnat bozorida haq to'lanadigan stajirovkalarning yosh mutaxassislar kasbiy tayyorgarligi, moliyaviy mustaqilligi hamda ijtimoiy tenglikni ta'minlashdagi o'rni tahlil qilinadi. Stajirovkalar ta'lim va ishlab chiqarish o'rtasidagi uzviy bog'liqlikni ta'minlab, yoshlar uchun real amaliy tajriba, ishga joylashish imkoniyati va moliyaviy barqarorlik yaratadi. Maqolada haq to'lanadigan amaliyotlarning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati, ularning afzalliklari hamda xalqaro tajribalar misolida tahliliy yondashuvlar keltirilgan.

Kalit so'zlar: stajirovka, amaliyot, mehnat bozori, moliyaviy mustaqillik, kasbiy tayyorgarlik, yoshlar bandligi

Paid internship

Khayriddin Sirojiddinovich Fayziyev
Shakhzod Abbas oglu Nurnazarov
shakhzodnurnazarov@gmail.com
Tashkent State University of Law

Abstract: This article analyzes the role of paid internships in the modern labor market in ensuring the professional training, financial independence and social equality of young specialists. Internships provide an integral link between education and production, creating real practical experience, employment opportunities and financial stability for young people. The article presents the socio-economic significance of paid internships, their advantages and analytical approaches using international experience as an example.

Keywords: internship, internship, labor market, financial independence, professional training, youth employment

Kirish

Zamonaviy globallashuv sharoitida ta'lim tizimining asosiy vazifalaridan biri - mehnat bozorida raqobatbardosh, amaliy ko'nikmaga ega, tashabbuskor yosh mutaxassislarni yetishtirishdir. Biroq nazariy bilimlar bilan amaliyot o'rtasidagi

tafovut bu jarayonda muhim to'siqlardan biri bo'lib qolmoqda. Aynan shu muammoni hal qilishda stajirovkalar, ayniqsa haq to'lanadigan stajirovkalar muhim vosita sifatida namoyon bo'lmoqda. Bu maqolada stajirovkaning yosh mutaxassislar kasbiy shakllanishidagi o'rni, ularning mehnat bozoriga integratsiyasi va moliyaviy mustaqilligi bilan bog'liq jihatlar tahlil qilinadi.

Stajirovkaning maqsadi va turlari

Stajirovka - bu ma'lum muddat davomida yosh mutaxassisning real ish sharoitida amaliy bilim va ko'nikma orttirishiga xizmat qiluvchi o'quv-mehnat jarayonidir. Odatda stajirovkalar quyidagicha tasniflanadi:

Haq to'lanadigan stajirovka – ish beruvchi tomonidan stajyorning mehnati moddiy rag'batlantiriladi;

Haq to'lanmaydigan stajirovka – stajyor ish haqi olmagan holda, faqat tajriba orttirish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Ilmiy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, aynan haq to'lanadigan stajirovkalar ishtirokchilar tomonidan yuqori baholanadi, ularda motivatsiya kuchli bo'ladi va bu ko'p hollarda doimiy ish o'rinlariga olib keladi. (Brown & Green, 2021).

Haq to'lanadigan stajirovkaning afzalliklari

1. Kasbiy tayyorgarlik va real tajriba

Haq to'lanadigan stajirovkalar talaba yoki bitiruvchiga o'rganayotgan sohasi bo'yicha real ish muhitini his qilish, nazariy bilimlarni amaliyot bilan bog'lash imkonini beradi. Bu jarayonda texnik va "soft skills" ko'nikmalar - jamoada ishlash, muammolarni hal qilish, kommunikatsiya, vaqtni boshqarish singari qobiliyatlar rivojlanadi (Smith, 2020).

2. Moliyaviy mustaqillik va iqtisodiy barqarorlik

Yoshlar uchun haq to'lanadigan stajirovka daromad manbai bo'lishi bilan birga, ularni iqtisodiy jihatdan mustaqil qiladi. Bu esa o'qish, ish va shaxsiy hayotni muvozanatda ushlab turish imkonini beradi. Shu bilan birga, moliyaviy savodxonlik: byudjet yuritish, tejash, sarf-harajatlarni rejalashtirish kabi ko'nikmalar shakllanadi (Kumar, 2022).

3. Motivatsiya va mas'uliyat hissi

Stajyorning qilgan ishi uchun haq olishi uning o'z faoliyatiga nisbatan jiddiy va mas'uliyatli yondashuvini oshiradi. Bu esa sifatli natija, innovatsion fikrlash va ishga bo'lgan sadoqatni shakllantiradi (Lee, 2018).

4. Ishga joylashish imkoniyatlari

Ko'plab tashkilotlar stajyorlar orasidan kelajakdagi ishchi kuchini tanlaydi. Haq to'lanadigan stajirovka davomida tashkilot vakillari stajyorning malakasini baholash, u bilan uzoq muddatli hamkorlikni yo'lga qo'yish imkoniga ega bo'ladi (Nguyen, 2020).

Xalqaro tajriba

AQSh, Germaniya, Janubiy Koreya kabi davlatlarda haq to'lanadigan stajirovkalar oliy ta'lim dasturlarining majburiy komponenti hisoblanadi. Masalan, Germaniyada "Dual System" asosida talaba haftaning yarmi korxonada, yarmi esa universitetda o'qiydi. Natijada bitiruvchi ishga tayyor holda bozorga chiqadi. Bunday yondashuv O'zbekistonda ham keng joriy etilayotgan "ishlab chiqarish amaliyoti" konsepsiyasiga mos keladi.

Ijtimoiy adolat va inklyuzivlik

To'lanmaydigan stajirovkalarda ishtirok etish ko'pincha iqtisodiy imkoniyati yaxshi bo'lgan yoshlarga nasib etsa, haq to'lanadigan stajirovkalar ijtimoiy tenglikni ta'minlaydi. Har qanday ijtimoiy qatlam vakili mehnat orqali rivojlanish imkoniyatiga ega bo'ladi. Bu esa ijtimoiy harakatchanlik va inklyuziv o'sishga olib keladi (Jones, 2019).

Xulosa

Haq to'lanadigan stajirovkalar yosh mutaxassislar uchun nafaqat ish tajribasi, balki moliyaviy mustaqillik, kasbiy o'sish va bandlikni ta'minlashda strategik vosita hisoblanadi. Bunday stajirovkalar orqali ta'lim va ishlab chiqarish o'rtasidagi integratsiya mustahkamlanadi, yoshlar o'z salohiyatini to'liq namoyon qilish imkoniyatiga ega bo'ladi. Shuningdek, stajirovka orqali kompaniyalar o'ziga mos va tayyor kadrlarga ega bo'lishi mumkin. Shu sababli, O'zbekistonda ham haq to'lanadigan stajirovka tizimini keng joriy qilish, uni davlat va xususiy sektor tomonidan qo'llab-quvvatlash muhim strategik yo'nalishdir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Smith, J. (2020). The Role of Internships in Career Development. *Journal of Vocational Studies*.
2. Jones, A. (2019). Internship Types and Their Impact. *Career Journal*.
3. Brown, L., & Green, P. (2021). Paid vs. Unpaid Internships: A Comparative Study. *International Labor Review*.
4. Lee, S. (2018). Motivation and Learning Outcomes in Paid Internships. *Educational Research Quarterly*.
5. Kumar, R. (2022). Financial Independence through Internships. *Journal of Student Employment*.
6. Nguyen, T. (2020). Organizational Benefits of Paid Internships. *Business Insights*.